

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji
Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica
Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712
E-mail: extension-pg@t-com.me

Jabukin smotavac *Cydia pomonella*

Ovaj insekt predstavlja jednu od najznačajnijih štetočina jabuke. Osim jabuke smotavac se razvija i u plodu dunje, oraha, kruške, kajsije, breskve. Riječ je isključivo o štetočini ploda kako zelenog tako i zrelog. Zeleni plodovi opadaju dok oni zreli gube i upotrebnu vrijednost zbog prisustva gusjenica kao i zaprljanosti ploda od izmeta. Takvi plodovi se ne mogu čuvati jer su podložni napadu fitopatogenih gljiva - truleži.

Jabukin smotavac (*C. pomonella*) je tamno-smeđi leptir sa tamnom poprečnom prugom na prednjim krilima na osnovu kojeg ga je lako poznati. Leptir je aktivan noću dok je danju sakriven ispod lišća ili grančica. Rasprostranjen je u svim krajevima gde se jabuka gaji.

U našim uslovima ima dvije generacije godišnje a nekad i treću. Odrasla gusjenica prezimljava u kokonu, u pukotinama kore i pod korom, nekad i ispod stabla, dok jedan dio gusjenica prezimljava u skladištima. Leptiri prezimljujuće generacije javljaju se u aprilu i maju, u zavisnosti od vremenskih uslova (obično u vrijeme cvjetanja jabuke), pare se i ženke polažu jaja. Za desetak dana pile se gusjenice koje se ubušuju u novoformirane plodiće gdje prave hodnik, crn i zaprljan izmetom, sve do sjemene kućice.

Poslije desetak dana pojavljuju se leptiri prve, odnosno prolječne, generacije koji lete od polovine jula do polovine avgusta. Druga generacija obično počinje da leti tokom jula, ali se generacije prepliću, pa se javljaju istovremeno svi stadijumi ove štetočine. Ponekad se javlja i treća generacija. Ispiljene larve provode oko mjesec dana u plodu a zatim ga napuštaju, ispredaju kokon u kojem i prezimljavaju. Na ovaj način dospijevaju u skladište.

U cilju dobijanja zdravih i kvalitetnih plodova neophodno je obratiti pažnju na pojavu i zaštitu od ove štetočine. Teškoće u suzbijanju smotavca javljaju se zbog toga što su leptiri aktivni skoro četiri mjeseca a i gusjenice su sa manjim pauzama uglavnom unutar ploda tako da su nedostupni hemijskim preparatima.

Ukoliko se ne koriste feromonske klopke za praćenje leta leptira, u praksi se tokom vegetacije rade najmanje četiri prskanja.

- kada su plodovi veličine lješnika to je kraj maja-početak juna(I) i nakon 10-dana(II) i
- tokom druge polovine jula(III) i naredno za deset dana, početak avgusta(IV)

Za suzbijanje smotavca registrovan je veliki broj preparata: Za prvo tretiranje prednost treba dati fiziološkim prepatima kao što su: Match, Insegar, Nomolt... u kombinaciji sa Dimetogalom odnosno Perfekthionom radi efikasnije zaštite. Za ostala tretiranja mogu se upotijebiti, Fastac, Decis, Talstar, Dimilin...

S obzirom na to da tokom razvoja gusjenice prelaze sa krošnje na zemlju a potom se vraćaju, postavljanje lovnih pojaseva oko debla može u znatnoj mjeri smanjiti napad ove štetočine.

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Dipl.inž. zaštite bilja Vesna Tončić